

PUHALLINORKESTERIEN SUOMENMESTARUUSKILPAILUJEN SÄÄNNÖT

Nämä säännöt ovat maamme eri puhallinorkesteriliittojen laatimat ja vain tämän säännöstön mukaan toteutetut kilpailut voivat saada liittojen hyväksymisen.

SM-kilpailulautakunta

Kilpailutoimintaa varten suomalaiset puhallinorkesteriliitot FSSMF, Soli, Spol ja STM pitävät yllä yhteistä SM-kilpailulautakuntaa. Liitot nimeävät SM-kilpailulautakuntaan yksi-kolme jäsentä kustakin liitosta kaksivuotiskaudeksi, joka alkaa huhtikuun ensimmäinen päivä. "Lautakunnan puheenjohtaja valitaan kahdeksi kilpailukaudeksi eri liitoista järjestyksessä: SPOL, SOLI, STM, FSSMF. Seuraava vaihtoajankohta on vuoden 2009 kilpailujen jälkeisessä kuun vaihteessa, ja siitä seuraava vaihto vastaavasti kahden seuraavan kilpailun jälkeen. Kokousten koolle kutsujana toimii ensijaisesti puheenjohtaja. Muut toimihenkilöt lautakunta valitsee keskuudestaan. Lautakunta on toimivaltainen, jos kokouksessa on edustettuna vähintään 3/4 liitoista.

Lautakunnan tehtävänä on pitää yllä sävellysten tasoluokitusluetteloa, valita kilpailupaikkakunta, valita ja hyväksyä kilpailujen pakolliset ja vapaavalintaiset sävellykset sekä hyväksyä tuomaristo.

Kilpailuja järjestetään kahden vuoden välein. Järjestävän tahon edellytetään anovan kilpailuja edeltävän vuoden keväällä Puhallinpäivillä ottamalla yhteyttä johonkin yllämainittujen liittojen hallitusten puheenjohtajaan tai toiminnanjohtajaan (vast.). Tämän tehtävänä on tiedottaa anomuksesta muita liittoja kahden viikon sisällä. Mikäli kilpailun järjestäjiä ei ole parillisten vuosien huhtikuun 15 mennessä ilmaantunut, on lautakunnan tehtävänä etsiä kilpailupaikka tai päättää kilpailujen pitämisestä muuna ajankohtana.

Ilmoittautuminen

Kilpailun järjestäjä ilmoittaa kilpailuista viimeistään 11 kk ennen tapahtumaa virallisesti eri liittojen ja alan lehtien sekä internetin välityksellä. Ilmoituksessa on käytävä ilmi paikkakunta, ajankohta, kilpailun järjestäjän yhteystiedot ja sarjat. Pakolliset teokset on ilmoitettava vähintään 6 kk ennen kilpailua

Ilmoittautumiseen on liitettävä osallistujien nimiluettelo, soittimet, mahdolliset ammattilaisiksi katsottavat avustajat ja C-sarjaan (kts. kohta orkesterisarjat) osallistujien syntymäajat. Lautakunta tarkistaa tarvittaessa kilpailuihin osallistuvien orkestereiden ja niiden esittämän ohjelmiston kelpoisuuden kilpailun järjestäjiltä saamiensa ilmoitusten perusteella.

Orkesterisarjat

Kilpailuihin voivat osallistua yhtäjaksoisesti vähintään kahden vuoden ajan toimineet puhallinorkesterit. Kilpailut on jaettu viiteen sarjaan:

1. Ammattisarja

Avoin kaikille orkestereille ikäraja riippumatta. Orkesterin kokoonpanon on oltava vähintään 40 soittajaa, ohjelma-aika 15-30 min ja esitettävien teosten tasoluokitus 5-6.

2. A-sarja

Ei ikärajaa, ammattilaisia tai avustajia orkesterissa saa olla korkeintaan yhteensä viisi, mutta enintään 10 % osallistujista. Orkesterin on oltava kooltaan vähintään 32 soittajaa, ohjelma-aika 15-25 min ja esitettävien teosten tasoluokitus 4-6.

3. B-sarja

Ei ikärajaa, ammattilaisia tai avustajia orkesterissa saa olla korkeintaan yhteensä neljä, mutta enintään 10 % osallistujista. Orkesterin on oltava kooltaan vähintään 20 soittajaa, ohjelma-aika 10-20 min ja esitettävien teosten tasoluokitus 3-4.

4. C-sarja

Osallistujien yläikäraja 16 vuotta kilpailuvuonna täytännyt. Yli 16-vuotiaita jäseniä orkesterissa saa olla enintään 10 % osallistujista, kuitenkin korkeintaan neljä soittajaa. Avustajia orkesterissa saa olla korkeintaan kaksi. Ikärajoitus koskee myös heitä, eivätkä he saa olla ammattilaisia. Orkesterin on oltava kooltaan vähintään 15 soittajaa. Ohjelma-aika on 8-15 min ja esitettävien teosten tasoluokitus 2-3.

5. Vapaasarja

Kohderyhmiä ovat tanssi-, viihde- tai perinteistä puhallinmusiikkia soittavat harrastajat. Orkesterin koko vähintään 15 puhallinsoittajaa ja ohjelma-aika korkeintaan 15 min. Sarjassa ei ole ammattilais- tai avustajarajoituksia.

Tuomaristo, valvoja ja sihteeri

Tuomaristoon kuuluu viisi jäsentä, joista vähintään kolme on kapellimestareita sekä kaksi muuta, jotka voivat olla puhallinalan asiantuntijoita / säveltäjiä. SM-kilpailulautakunta määrittää yhden jäsenistä tuomariston puheenjohtajaksi. Kilpailun järjestäjä nimeää tuomaristolle sihteerin.

Ennen kilpailua pidettävässä tuomaripalaverissa on järjestäjän nimeämän valvojan selvitettävä kilpailuissa noudatettavat periaatteet aikataulujen ja olosuhteiden osalta. Puheenjohtaja selvittää tuomaristolle kilpailujen säännöt, pistelaskun periaatteet sekä tuomarityöskentelyyn vaikuttavat tekijät.

Ennen jokaista kilpailusuoritusta valvoja vastaa siitä, että orkesteri on saanut tiedon pukeutumistiloista, harjoitusaikataulusta ja paikasta sekä kilpailuun valmistautumis- ja esiintymisaikatauluista ja paikoista. Hän myös tarkistaa orkesterin jäsenistön sekä toimittaa sihteerille tiedon pistelaskuun vaikuttavista avustajamääristä.

Kilpailusuorituksen alkaessa sihteeri ottaa kokonaisajan koko esityksen alusta loppuun.

Ohjelmisto

Jokaisessa sarjassa orkesteri esittää yhden pakollisen teoksen ja yksi - kaksi vapaavalintaista teosta. Tasoluokitusluettelossa ilmenevät sävellykset on luokiteltu kuuteen tasoon ja luettelon tarkoituksena on antaa kuvaa eri sarjoihin soveltuvien sävellysten vaativuudesta. Mikäli kilpailija haluaa poiketa lautakunnan laatimasta ohjelmistosta, päättää lautakunta teoksen soveltuvuudesta. Jokaiselle orkesterille on varattava viisi minuuttia aikaa lämmittelykappaleen esittämistä varten. Lämmittelykappaletta ei arvostella.

Esitysten arvioiminen

Tuomarit antavat itsenäisesti jokaiselle orkesterille pisteen 0-100 pakollisesta ja vapaavalintaisista teoksista.

Arvioitavat kohteet ovat:

Puhtaus,
Sointi,
Tulkinta,
Artikulaatio,
Dynamiikka,
Rytmi,
Esittäminen,
Balanssi

Tuomarit on velvoitettu antamaan yllämainittuihin kohteisiin palaute sanallisesti tai numeroin. Numeropalaute voi olla painotettu, jolloin yhteenlasketun summan ei ole oltava sama kuin yllämainittu kokonaispistemäärä. Se antaa enemmänkin kuvan eri osalueiden tasosta sekä suhteista toisiinsa. Sihteeri voi myös laatia tuomariston kanssa yhteisen orkesterikohtaisen palautteen. Tuomareiden välinen keskustelu kilpailusuorituksista kilpailujen aikana ei ole sallittu. Sihteeri kerää arviolomakkeet kunkin sarjan päätyttyä pistelaskua varten.

Sijoitusten määrittäminen

Sijoitukset perustuvat tuomareiden antamien pistemäärien muodostamiin loppupisteisiin, jossa suuremman luvun saanut voittaa pienemmän.

Loppupisteet muodostuvat seuraavasti:

Aluksi tuomarit antavat tuomaripisteen (0-100) erikseen pakollisesta ja vapaavalintaisesta suorituksesta. Mikäli vapaavalintaisia on kaksi annetaan näistä yksi yhteinen tuomaripiste.

Suorituspistemäärä lasketaan molemmista suorituksista erikseen siten, että kummastakin pistemäärästä poistetaan aluksi korkein ja matalin tuomaripiste. Jäljelle jääneiden kolmen tuomaripisteen summa jaettuna kolmella on orkesterin saama suorituspistemäärä. Siten orkesteri saa kaksi suorituspistemäärää asteikolla 0-100, joista toinen on pakollisen ja toinen vapaavalintaisen suorituksen pistemäärä.

Näiden kahden pistemäärän summa jaettuna kahdella muodostaa orkesterin saamat loppupisteet ennen pyöristystä ja mahdollisia vähennyksiä. Loppupisteet pyöristetään lähimpään lukuun 0,5 pisteen tarkkuudella. Tästä on vielä vähennettävä mahdolliset ylimääräisten ammattilaisten/avustajien tai ajan alituksesta/ylityksestä aiheutuneet pistemenetykset, jotta saadaan orkesterin varsinaiset loppupisteet.

Esim.

Tuomareiden antamat pisteet pakollisesta suorituksesta 79-84-82-80-86 => poistetaan matalin (79) ja korkein (86)

Pakollisen suorituspistemäärä $(84+82+80)/3 = 82$

Tuomareiden antamat pisteet vapaavalintaisesta suorituksesta 76-83-82-79-84 => poistetaan matalin (76) ja korkein (84)

Vapaavalintaisen suorituspistemäärä $(83+82+79)/3 = 81,33$

Loppupisteet : $(82 + 81,33)/2 = 81,67 \Rightarrow 81,5 + 1,5$ (ajan ylitys 48 sek.) + 3 (kaksi ylimääräistä avustajaa) = 77

Ammattilaisuuden ja avustajan määrittely

Ammattilaiseksi katsotaan soittaja, joka soittaa orkesterissa pääsoitintaan ja soittaa sitä myös päätyökseen. Lisäksi ammattilaiseksi katsotaan soittaja, joka opiskelee Sibelius-Akatemiassa, ammattikorkeakoulussa tai vastaavassa ulkomaisessa oppilaitoksessa, ja on suorittanut B-tutkinnon sekä soittaa samaista pääsoitintaan myös kilpailuun osallistuvassa orkesterissa. Pääsoittimeksi katsotaan myös samaan soitinperheeseen kuuluva instrumentti kuten trumpetti/kornetti, käyrätorvi/alttorvi tai klarinetti/es-klarineti jne.

Avustaja on soittaja, joka ei säännöllisesti soita orkesterissa, ottamatta kantaa hänen ammattilaisuuteensa.

Vähennettävät pisteet

Mikäli orkesteri haluaa käyttää ammattilaisia tai avustajia sarjansa enimmäismäärää enemmän, vähennetään loppupisteistä 1,5 pistettä/ylimääräinen soittaja. Ajan alitus tai ylitys aiheuttaa 1,5 pisteen menetyksen jokaista alkavaa minuuttia kohden.

Avustajien käyttö ilman pistemenetyksiä on sallittu seuraavissa soittimissa: englannin torvi, alttoklarinetti, bassoklarinetti, fagotti ja harppu sekä lyömäsoittimet, mikäli esityksessä soittaa ennestään jo kaksi lyömäsoittajaa.

Pistemenetyksiä ei myöskään aiheuta avustajan käyttö, silloin kun se tapahtuu vakiosoittajan sairastumisen johdosta (lääkärintodistus). Mikäli avustaja edm. tapauksessa lisää ammattilaisten osuuden yli enimmäismäärän, se vaikuttaa pistemenetyksiin kuten yllä on todettu.

Periaatteena kaikilta osin on pidettävä, että avustajia ei pääsääntöisesti ole sijoitettu äänenjohtajatehtäviin, vaan heillä pyritään rikastuttamaan orkesterin sointia.

Orkesteritasot

Orkestereille myönnettävät tasot:

- Kultamitalitaso kunniamaininnalla yli 90 pistettä
- Kultamitalitaso yli 80 pistettä
- Hopeamitalitaso 70-80 pistettä
- Pronssimitalitaso 60-70 pistettä

Erimielisyydet

Erimielisyydet ja sääntötulkintakiistat ratkaisee kilpailun yhteydessä kilpailun järjestäjän ja tuomariston muodostama kollegio. Tuomariston toimintaan liittyvät epäselvyydet ratkaisee SM-kilpailulautakunta tai puhallinorkesteriliittojen muodostama yhteistyöelin.

SM-kilpailulautakunta 2008:

SPOL

    pj.   Raine Ampuja

Soli

    siht. Antero Kaukonen

SPOL

    Pekka Ulmanen

Soli

    Sami Hannula

STM

    Hanna Kolari

FSSMF

    Toni Sjöblom

Lahdessa 13.5.2008